

ΓΑΛΛΟΙ ΕΥΘΥΜΟΓΡΑΦΟΙ

ΤΟΥ ΓΚΑΜΠΡΙΕΛ ΤΙΜΜΟΥΡΥ

Ο ΜΑΡΑΘΩΝΟΔΡΟΜΟΣ

ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ πειά σήμερα ως θρυλικό κατόρθωμα ο αθλος του Έλληνα εκείνου στρατιώτη, που, ξεκινώντας από το Μαραθώνα για ν' αναγγείλη την καταστροφή των Περσών, έτρεξε ως τας Αθήνας χωρίς νά σταθή ούτε στιγμή και μόλις έφτασε εκεί, πέθανε από την εξάντληση, αφού προηγουμένως πρόφτασε νά φωνάξη: «Νενικήκαμεν!»

Στην πραγματικότητα ωστόσο τὰ πράγματα συνέβησαν πολύ διαφορετικά. Οί Έλληνες από έγωισμό παραποίησαν την ιστορική αλήθεια που δέν είνε και τόσο κολακευτική για τον περίφημο μαραθωνοδρόμο.

Είνε πάντως αλήθεια ότι τή στιγμή που οί Πέρσαι άρχισαν νά υποχωρούν, ο άρχηγός των Έλλήνων Μιλτιάδης άνέθεσε σ' ένα στρατιώτη νά μεταφέρει την είδηση τής νίκης στας Αθήνας. Ο στρατιώτης αυτός, που λεγόταν Τληπόλεμος και καταγόταν από τας Αχαρνάς, ξεκίνησε άμέσως, μουρμουρίζοντας γι' αυτή την άγγασία. Θά προτιμούσε νά μείνη στο Μαραθώνα και νά κυνηγήσει τους βαρβάρους. Ωστόσο, επειδή ήταν καλός όπλίτης, άναγκάστηκε νά συμμορφωθή. Ο δρόμος, κάτω από τόν φλογερό ήλιο, ήταν επίπονος. Ο Τληπόλεμος λαχάνιαζε κάτω από τó βαρύ θώρακά του. Ο ιδρώτας είχε καταμουσκέψη τó κόκκινο πουκάμισό του. Η περικεφαλαία του τού φλόγιζε τó κρανίο. Η περικνημίδες τού σακάτευαν τὰ πόδια.

Παρ' όλ' αυτά εξακολουθούσε νά τρέχη. Σέ λίγο, έπαψε πειά ν' άκούη τις κραυγές των δύο αντίπαλων στρατών. Είχε διασχίσει είκοσιπέντε σταδίους πάνω-κάτω, όταν εξαφνα άκουσε νά τόν φωνάζουν.

Ήταν ένας γέρος χωρικός που, θγαίνοντας από έναν έλαιώνα κοντά στο δρόμο, διευθυνόταν προς αυτόν. Ο Τληπόλεμος έκοψε λίγο τó δρόμο του για νά δη τί ήθελε.

— Ώ στρατιώτη, τόν ρώτησε ο γέρος, που τρέχεις έτσι γεμάτος αίματα και σκόνη; Καταστράφηκε λοιπόν ή στρατιά των Έλλήνων και πρώτος έσύ τóβαλες στά πόδια;

— Όχι, γέρον, τού άπάντησε περήφανα ο Τληπόλεμος, άπατάσαι! Η στρατιά των Έλλήνων νίκησε και τρέχω στας Αθήνας για ν' αναγγείλω την καταστροφή των βαρβάρων. Χιλιάδες άπ' αυτούς σκέπασαν τή γή με τὰ πτώματά τους!...

Κι' αφού είπε τὰ λόγια αυτά, θέλησε νά προχωρήσει. Μα ο γέρος τού έφραξε τó δρόμο και τού φώναξε:

— Όχι! Δέν θά φύγης έτσι! Μα τόν Δία, δέν θέλω νά πούν αύριο ότι έγώ, ο Λυκομήδης, άφησα τόν άγγελο τής νίκης νά φύγη, χωρίς νά τού προσφέρω ένα ποτήρι νερό...

Ο Τληπόλεμος δέν θέλησε νά δυσαρεστήση τó γέρο κι' επειδή κιόλας διψούσε, δεχτήκα και τόν άκολούθησε ως τó σπίτι του.

Έκει, μπροστά στην πόρτα έβηκαν τή γυναίκα τού Λυκομήδη, ή Στρατονίκη, ή όποία δούλευε στον άργαλειό της.

— Ώ γυναίκα, τής φώναξε ο Λυκομήδης, αυτός ο στρατιώτης είνε επιφοτισμένος ν' αναγγείλη στας Αθήνας ότι οί Έλληνες νίκησαν τούς βαρβάρους. Φέρε γρήγορα έ-

ναν άμφορέα και κύπελλα για νά δροσιστή πριν εξακολουθήση τó δρόμο του.

— Γέρο φυλάργυρε! άπάντησε ή Στρατονίκη. Πώς! Οί θεοί σε τιμούν επιτρέποντάς σου νά δεχτής αυτόν τόν ήρωα στο σπίτι σου κι' έσύ, από την φιλαργυρία σου, τού προσφέρεις μόνο νά πιη χωρίς νά τού δώσης νά φάη. Στρατιώτη, έπρόσθεσε με τόνο έπιτακτικό, άπευθυνομένη προς τόν Τληπόλεμο, θά μάς κάνης τήν τιμή νά καθήσης στο τραπέζι μας. Έσωσε τήν πατρίδα και πρέπει νά φάς!

Τού κάκου ο Τληπόλεμος πήγε νά τής πη πώς τó καθήκόν του τού επέβαλλε νά θιαστή. Έκείνη επέμεινε. Έτσι δέν μπόρεσε ν' άντισταθή ως τó τέλος στις παρακλήσεις τής Στρατονίκης, καθώς και στις διαμαρτυρίες τού άδειανού στομαχιού του.

Τού έδωσαν νερό και πλύθηκε, ενώ οί οικοδεσπóται έτοιμάζαν τó γεύμα. Ο Λυκομήδης άναψε φωτιά κ' ή Στρατονίκη, αφού έσφαξε ένα παχύ άρνι, τó έψησε. Κατόπιν τó έκοψε κομμάτια και τó σερβίρισε.

Σερβίρισαν επίσης έληές, χουρμάδες, σύκα και τυρί τής Αχαΐας.

Ο Τληπόλεμος που είχε χορτάσει πειά για καλά, συλλογιζόταν νά φύγη, όταν εξαφνα μπήκε μέσα ή Λαοδίκη, ή κόρη τού Λυκομήδη, ή όποία μόλις είχε φέρι τὰ γίδια από τή βοκή.

Μόλις τήν είδε ο Τληπόλεμος νόμιζε πώς βλέπει κάποια θεά τού Όλύμπου, τόση ήταν ή χάρι της κ' ή μεγαλοπρέπειά της. Πάντως, ή αλήθεια είνε ότι είχε νά δη γυναίκα από την άρχή τού πολέμου και γι' αυτό ο ένθουσιασμός του ήταν δικαιολογημένος.

— Ώ Λαοδίκη! φώναξε. Είσαι όμορφη σαν τή θεά Αφροδίτη! Εύτυχισμένος ο θνητός που θά μοιραστή τó κρεβάτι σου.

Η Στρατονίκη, από την έκφραση τής κόρης της, είδε πώς τó κοπιμέντο αυτό τού Τληπολέμου τής άρεσε. Και, σαν έξυπνη γυναίκα που ήταν, κατάλαβε πώς οί θεοί τής είχαν στείλει ένα γαμπρό.

— Ώ ξένε, είπε στον Τληπόλεμο, τί δουλειά κάνεις στας Αθήνας;

— Είμαι θαφέας.

— Και σου άρέσει αυτή ή δουλειά;

Ο Τληπόλεμος τής ώμολόγησε τότε ότι δέν τού άρεσε καθόλου ν' άναπνή τόν άκάθαρο άέρα των θαφείων που μύριζε θειάφι και μπογιές.

Αυτό περίμενε κ' ή Στρατονίκη για ν' άρχιση νά τού εκθειάζη τις άγροτικές έργασίες και τήν εύχαρίστησι που ένιωθε κανείς καλλιεργώντας τὰ χωράφια και τ' άυπέλια κοπάδια.

Τού είπε ακόμα πώς ο σύζυγός της είχε γεράσει πειά και πώς ένας νέος θάταν γι' αυτόν πολύτιμος βοηθός. Γιατί λοιπόν ο Τληπόλεμος νά μην παντρευτή τή Λαοδίκη και νά μείνη κοντά τους;

— Ώ Στρατονίκη, φώναξε ο μαραθωνοδρόμος. Η Παλλάς Αθηνά μιλάει με τó στόμα σου! Δέχομαι με χαρά αυτό που μου προ-

— Ώ στρατιώτη, που τρέχεις έτσι;

Νόμιζε πώς βλέπει κάποια θεά τού Όλύμπου.

Ο Τληπόλεμος λαχάνιαζε κάτω από τον βαρύ θώρακά του.

τείνεις! Τρέχω στην Αθήνα και θα ξαναγυρίσω να παντρευτώ την κόρη σου!

Μά η Στρατονίκη δεν το ήθελε αυτό, γιατί καταλάβαινε ότι οι νικηταί του Μαραθῶνος θ' ἀποκτούσαν ξεχωριστό γόητρο στα μάτια των παρθένων των Αθηνῶν. Ἄν λοιπὸν ἄφηνε τὸν Τληπόλεμο νὰ φύγει, δὲν θὰ τὸν ξανάβλεπε ποτὲ πειά...

— Εἶνε ἀργὰ πειά, τοῦ εἶπε, γιὰ νὰ συνεχίσῃς τὸ ταξίδι σου... Νὰ, κύττα τὸ Φοῖβο πὺ ἐτοιμάζεται νὰ θυθῆσῃ τὸ ἄρμα του στὸν πολυκύμαντο πόντο. Παραχώρησε αὐτὴ τὴ νύχτα στὸν ἔρωτα. Αὔριο, θὰ πᾶς ν' ἀναγγείλῃς τὴν καλὴ εἶδησι.

Ἡ πρότασι αὐτὴ ἦταν γοητευτικὴ κι' ὁ Τληπόλεμος δὲν μπόρεσε ν' ἀρνηθῆ.

Λόγω τῶν ἐξαιρετικῶν περιστάσεων, ἀπλοποίησαν τὴ διαδικασίαν τοῦ γάμου καὶ τὴν περιώρισαν σὲ μιὰ ἀτλή θυσία πρὸς τοὺς θεοὺς.

Ἔτσι ὁ Τληπόλεμος κ' ἡ Λαοδίκη παντρεύτηκαν.

Καὶ τὰ θέλητρα τῆς νύφης ἦσαν τόσα, ὥστε ὁ γαμπρὸς, οὔτε τὴν ἐπομένη, οὔτε τὶς ἄλλες μέρες πὺ ἐπακολούθησαν, συλλογίστηκε νὰ φύγει.

Τέλος, δυὸ βδομάδες μετὰ τὸ γάμο του, ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ πάη στὰς Αθήνας γιὰ ν' ἀναγγείλῃ τὴ νίκη. Μά ἡ Λαοδίκη τὸν ἀγκάλιασε κλαίγοντας καὶ τοῦ φώναξε:

— ὦ ἀγαπημένε μου, θέλεις λοιπὸν πρὶν ἀκόμα καλοσπολαύσης τὶς χάρες τοῦ ὕμεναίου νὰ ἐγκαταλείψῃς τὴ νεαρὰ σύζυγόν σου;... Μήπως ἐγίνα ἀσχημῆ; Ἡ μήπως θέλῃς νὰ πᾶς στὴν Αθήνα γιὰ νὰ θρῆς κάποια ἄλλη γυναίκα;... Ἄφησέ με, ἂν θέλῃς... Μά σὲ εἰδοποιῶ, ὅτι στὴν ἐπιστροφῆ σου, ἂν θέλῃς νὰ με ξαναϊδῆς, πρέπει νὰ μ' ἀναζητήσης στὰ σκοτεινὰ βασίλειά τοῦ Ἄδου.

Τρομαγμένος ὁ Τληπόλεμος, ἀνέβαλε καὶ πάλι τὴν ἀναχώρησίν του. Ἐπειτα ἀπὸ μερικὸς μῆνες, μὴν τολμῶντας πειά ν' ἀψηφήσῃ τὴ Λαοδίκη, παρακάλεσε τὴν πεθερὰ του νὰ τὴν προδιαθέσῃ γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ φύγει.

Μά, μόλις τὸν ἄκουσε ἡ Στρατονίκη, φώναξε θυμωμένη:

— Τρελλάθηκες; Δὲν ξέρεις λοιπὸν ὅτι ἡ Λαοδίκη θὰ σὲ κἀνὴ γρήγορα πατέρα; Ἄγνοεῖς λοιπὸν ὅτι στὴν κατάστασι πὺ βρίσκεται, ἡ παραμικρὴ ταραχὴ μπορεῖ νὰ ἔχῃ ὀλέθρια ἀποτελέσματα γι' αὐτὴν;

— Ὡστόσο, παρατήρησε δειλὰ ὁ Τληπόλεμος. Ἐνῶ μιὰ ἀποστολὴ νὰ ἐκπληρώσω...

Μά ἡ Στρατονίκη τὸν διέκοψε ξερά:

— Ἄλλοῦ τὰ ψέματα! Δὲν περνᾶς σὲ μένα.

Κι' ἀφοῦ ὕψωσε τοὺς ὤμους τῆς, ἀπομακρύνθηκε. Τοῦ εἶχε μιλήσει μὲ τέτοια βεβαιότητα, ὥστε ὁ Τληπόλεμος γιὰ μιὰ στιγμὴ ἀναρωτήθηκε μήπως πραγματικὰ εἶχε πῆ ψέματα.

Καὶ ἔμεινε.

Καὶ τὸ παιδί γεννήθηκε.

Ἦταν ἓν' ἀγόρι πὺ τὸ ἔβγαλαν Ὑπέρβολο. Τότε, καὶ πάλι, ὁ Τληπόλεμος θέλησε νὰ φύγει.

— Ἀνυπόμονε ἄνθρωπε, τοῦ εἶπε τότε ἡ Λαοδίκη, περίμενε τοῦλάχιστον ν' ἀποκόψῃ τὸ γάλα τὸ παιδί σου.

Μά ὅταν ὁ μικρὸς Ὑπέρβολος ἀπόκοψε τὸ γάλα, πέθανε ὁ γέρο Λυκομήδης. Κι' ὁ Τληπόλεμος δὲν μποροῦσε ν' ἀφήσῃ τὴν οἰκογένειάν του σὲ μιὰ σκληρὴ δοκιμασία.

Ἔτσι ἀνέβηκε καὶ πάλι τὸ ταξίδι του στὴν Αθήνα.

Κατόπιν ἀπόκτησε καὶ δεύτερο παιδί, τὸ Μελάνιππο, κ' ὕστερα μιὰ κόρη, τὴ Χρυσοθέμιδα καὶ ἔπειτα ἓνα τρίτο παιδί, τὸ Σκύλιο.

Σὲ λίγο πέθανε κ' ἡ πεθερὰ του, ἡ Στρατονίκη.

Ὅλ' αὐτὰ τὰ γεγονότα ἦσαν καὶ ἰσάριθμες ἀφορμὲς ν' ἀναβάλλῃ τὴν ἀναχώρησίν του.

Ἡ ἀνατροφή τῶν παιδιῶν του, ἡ ἀρρώστειες κ' ἡ χίλιες δυὸ ἄλλες φροντίδες του ὡς οἰκογενειάρχου, τὸν κράτησαν στὸ σπιτί του καὶ στὸ μέλλον.

Ἐφτασε ἔτσι σὲ ἡλικίαν ἐνενηντα ἑννέα ἐτῶν. Ἐν τῷ μετὰξὺ εἶχε χάσει τὴ Λαοδίκη, καὶ τὰ παιδιὰ του, ἀφοῦ παντρεύτηκαν μὲ τὴ σειρά τους, εἶχαν ἀποκτήσει ἓνα σωρὸ δικὰ τους παιδιὰ. Εἶχε γίνῃ ὁ σεβαστὸς παπποῦς μιᾶς πολυἀριθμῆς οἰκογενείας.

Ὡστόσο δὲν μποροῦσε νὰ χαρῆ τὴν εὐτυχίαν του. Ὅσο πλησίαζε ἡ στιγμὴ πὺ ἡ Μοῖρα θὰ ἔκοβε τὸ νῆμα τῶν ἡμερῶν του, τόσο πῖο ἀνήσυχος γινόταν. Μιὰ σκοτεινὴ τύψις

βασάνιζε τὸ μυαλό του πὺ εἶχε ἀδυνατίσει πειά: ὅτι δὲν ὑπάκουσε στὸν ἀρχηγό του καὶ δὲν εἶχε πάει ν' ἀναγγείλῃ στὰς Αθήνας τὴ νίκη τοῦ Μαραθῶνος.

Ἀσφαλῶς ὁ Μέγας κριτῆς τοῦ Ἄδου Μίνως θὰ τοῦ ζητοῦσε ἐξηγήσεις γιὰ τὴν παράλειψίν του αὐτῆ. Ἐφιάλτες τάραζαν τὸν ὕπνο του κι' ὁ φόβος τῆς αἰωνίας τιμωρίας ἦταν τὸ ἀδιάκοπο μαρτύριόν του. Στὸ τέλος λοιπὸν σκέφτηκε ὅτι ἓνας μόνον τρόπος ὑπῆρχε γιὰ νὰ τ' ἀποφύγῃ ὄλ' αὐτά: νὰ ἐκτελέσῃ, ἔστω κι' ἀργὰ, τὴ διαταγὴ πὺ τοῦ εἶχε δώσει ἄλλοτε ὁ Μιλτιάδης.

Καὶ ψιθύριζε, ἀδιάκοπα:

— Πρέπει νὰ πάω στὴν Αθήνα!

Ἐνα πρωὶ λοιπὸν, πὺ ὄλοι ἀκόμα κομόντουσαν μέσα στὸ σπιτί, ὁ παλὸς ὀπλίτης τοῦ Μαραθῶνος, σηκώθηκε ἀθόρυβα, φόρεσε τὰ σανδάλια του καὶ, μ' ἓνα ροζιάρικο ραβδί στὸ χέρι, ξεκίνησε κούτσα-κούτσα, ἀκολουθώντας τὸ σκοτισμένο δρόμο πὺ ὡδηγοῦσε στὴν Αθήνα!

Ὅταν, μὲ χίλια θάσανα, ἔφτασε ἐπὶ τέλους ἐκεῖ, ὁ λαὸς βρισκόταν στὴν ἀγορὰ καὶ συζητοῦσε ζωηρὰ, καταφερόμενος ἐν τῷ κάποιου καινούργιου φόρου. Ἐνας ρήτωρ εἶχε μιλήσει ἐπιτὸ τὴν Πνύκα κι' ὁ κῆρυξ φώναξε τὸ πατροπαράδειο:

— Τὶς ἀγρεύειν θούλεται;

Τότε ἓνας γέρος ὕψωσε τὸ χέρι του.

Ἦταν ὁ Τληπόλεμος.

Καὶ ἓνας δὲν τὸν ἤξερε. Ὅλοι ὅμως, βλέποντάς τον τὸν γέρο, τέντωσαν τ' αὐτιά τους νομίζοντας πὺ ἡ πείρα τῶν χρόνων του θὰ τὸν ἔκανε νὰ πῆ σωστὰ καὶ φρόνιμα λόγια. Ὁ ἀρχὼν πὺ προέδρευε τῆς συγκεντρώσεως ἔγνεψε κι' ἀμέσως οἱ ληξιαρχοὶ πὺ μαζὺ μὲ Σκύθες τοξότες ἔκαναν καθήκοντα ἀστυνομικῶν, ἀνοιξαν δρόμο στὸν ἐσχατόγηρο.

Ὁ Τληπόλεμος πλησίασε ἀργὰ, γιὰ τὸ ταξίδι τὸν εἶχε ἐξαντλήσει. Ἀνέβηκε μὲ δυσκολίαν τὰ σκαλοπάτια τοῦ θήματος καὶ συγκεντρώνοντας ὄλες του τὶς δυνάμεις, ἀρθρωσε, μέσα στὴ γενικὴ σιωπῆ, αὐτὰ τὰ λόγια:

— ὦ Ἀθηναῖοι, σᾶς φέρνω μιὰ μεγάλη εἶδησι...

Ὅλοι τὸν ἄκουγαν μὲ τὴν πῖο βαθειὰ προσοχή. Κι' ὁ Τληπόλεμος πρόσθεσε μὲ κόπο, μὰ μὲ φωνὴ καθαρὴ:

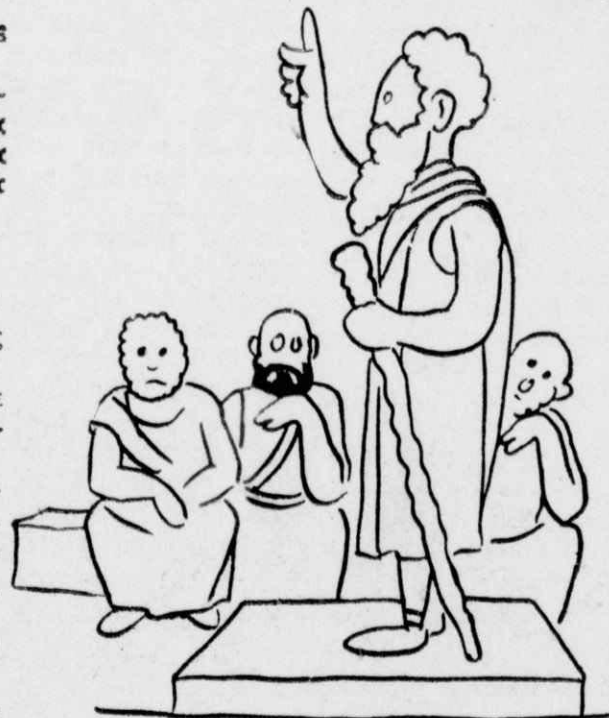
— Νικήσαμε τοὺς Πέρσας στὴ μάχῃ τοῦ Μαραθῶνος!

Μόλις πρόφερε αὐτὰ τὰ λόγια καὶ ἐνῶ οἱ Ἀθηναῖοι κυτταζόντουσαν κατάπληκτοι πὺ τὸν εἶχαν ἀκούσει νὰ τοὺς ἀναγγέλλῃ μιὰ εἶδησι, ἡ ὁποία ἐχρονολογεῖτο πρὸς ἓνα σχεδὸν αἰῶνα, σωριάστηκε κάτω νεκρὸς ἀπὸ γηρατειά!...

Αὐτὴ εἶνε ἡ ἀληθινὴ ἱστορία τοῦ μαραθωνοδρόμου...

— Ἀνυπόμονε ἄνθρωπε, περίμενε τοῦλάχιστον ν' ἀποκόψῃ τὸ παιδί σου!

— ὦ Ἀθηναῖοι, σᾶς φέρνω μιὰ μεγάλη εἶδησι...